

ด่วนที่สุด

ที่ ทส 0305/ 698

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
92 ซอยพหลโยธิน 7 ถนนพหลโยธิน
เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

31 มีนาคม 2550

เรื่อง รายงานกรณีปลาในกระชังตายบริเวณตำบลบางเสด็จ อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดอ่างทอง

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

1. เรื่องเดิม

ตามที่ได้เกิดเหตุการณ์ปลาในกระชังตาย บริเวณตำบลบางเสด็จ อำเภอบ้านหมี่ จังหวัด อ่างทอง สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดอ่างทอง สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 6 ประมงจังหวัดอ่างทอง ชลประทานจังหวัดอ่างทอง อำเภอบ้านหมี่ องค์การบริหารส่วนตำบลบางเสด็จ และกรมควบคุมมลพิษ ได้ออกสำรวจและตรวจสอบข้อเท็จจริงเหตุการณ์ดังกล่าวในวันที่ 28-30 มีนาคม 2551

2. ผลการตรวจสอบสภาพปัญหา

จากการตรวจสอบคุณภาพน้ำ พบว่า ค่าออกซิเจนละลายในน้ำในกระชังเลี้ยงปลา มีค่าอยู่ระหว่าง 4 - 7 มิลลิกรัมต่อลิตร ส่วนค่าออกซิเจนในแม่น้ำเจ้าพระยานอกกระชังเลี้ยงปลามีค่าเท่ากับ 6.5 มิลลิกรัมต่อลิตร (มาตรฐานกำหนดให้มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 4.0 มิลลิกรัมต่อลิตร) ค่าความเป็นกรด-ด่างในกระชังเลี้ยงปลา มีค่าอยู่ระหว่าง 6 - 7 และในแม่น้ำเจ้าพระยามีค่าเท่ากับ 6.7 (มาตรฐานกำหนดให้มีค่าอยู่ในช่วง 5 - 9) ส่วนพารามิเตอร์อื่นๆ ได้แก่ ค่าบีโอดี สารไนโตรเจน ชัลไฟด์ และโลหะหนัก สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 6 กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กำลังทำการตรวจสอบในห้องปฏิบัติการ และจะแจ้งผลให้ทราบภายใน 1 สัปดาห์

ทั้งนี้ จากการการสำรวจสภาพแวดล้อมในเบื้องต้นพบว่าสิ่งมีชีวิตในแม่น้ำเจ้าพระยาในบริเวณตำบลบางเสด็จ อาทิ ปลา และกุ้ง ยังไม่มีการตายเหมือนปลาในกระชังแต่อย่างใด แต่สีของน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาตอนข้างเขี้ยวขุนเนื่องจากมีปริมาณน้ำน้อย และมีสภาพน้ำนิ่ง สำหรับปลาที่ตายนั้นประมงจังหวัดอ่างทองได้นำไปผ่าพิสูจน์เพื่อหาสาเหตุการตายและจะแจ้งผลให้ทราบผลภายหลัง ส่วนจำนวนปลาที่ตายในกระชังรับทราบข้อมูล จากอบต.ท่าเสด็จ มีปลาตายประมาณ 110 กระชัง และเป็นปลาที่บ่มแดงทั้งหมด จำนวนผู้ประกอบการเสียหายจำนวน 3 ราย และกรมควบคุมมลพิษจะได้ดำเนินการติดตามสถานการณ์เพื่อรายงานผลให้ทราบอย่างต่อเนื่องต่อไป

3. ข้อสรุป

เมื่อพิจารณาในภาพรวมทั้งด้านค่าออกซิเจนละลายน้ำ ค่าความเป็นกรด-ด่าง อยู่ในเกณฑ์เหมาะสมไม่น่าจะเป็นสาเหตุทำให้ปลาตายเนื่องจากสภาวะขาดออกซิเจนได้ ทั้งนี้ พบว่าเกษตรกรมีการเลี้ยงปลาในกระชังจำนวนถึง 2,200 ตัวในกระชังที่มีขนาด 3 X 5 เมตร ซึ่งขนาดกระชังดังกล่าวนี้ควรเลี้ยงปลาได้ในปริมาณสูงสุดไม่เกิน 800 ตัว การสะสมของสิ่งปฏิกูลที่ขับถ่ายจากตัวปลาและทับถมรวมกับเศษอาหารที่ใส่ลงในกระชังในปริมาณมากเกินไปจนเกินไป ทำให้เกิดสภาวะเป็นพิษต่อสิ่งมีชีวิต จึงทำให้สันนิษฐานในเบื้องต้นได้ว่าน่าจะเป็นสาเหตุที่ทำให้ปลาในกระชังตาย ทั้งนี้ ต้องรอผลการพิสูจน์เนื้อเยื่อของปลาตาย รวมทั้งผลการวิเคราะห์สารประกอบอินทรีย์ สารเคมีอื่นๆ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

4. ข้อเสนอแนะ

(1) เกษตรกรผู้เลี้ยงปลา ควรจำกัดปริมาณของปลาที่เลี้ยงในกระชังให้มีจำนวนที่เหมาะสมกับขนาดของกระชัง เพราะเท่าที่ผ่านมาพบว่าเกษตรกรเลี้ยงปลาในปริมาณที่หนาแน่นเกินขนาดของกระชังจนส่งผลกระทบต่อแหล่งน้ำมีสภาพไม่เหมาะสมต่อการดำรงชีวิตและตายลงในที่สุด

(2) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษ ได้จัดฝึกอบรมให้แก่เครือข่ายภาคประชาชนที่ประกอบอาชีพเลี้ยงปลา ในหลายพื้นที่และได้จัดทำ “คู่มือฉบับประชาชนในการป้องกันและแก้ไขมลพิษจากการเลี้ยงปลาในกระชัง” ซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางในการเลี้ยงปลาในกระชังอย่างไรให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ ขอให้หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องทั้งจากส่วนกลางและท้องถิ่น เร่งประชาสัมพันธ์ถึงแนวทางที่ถูกต้องในการเลี้ยงปลาในกระชัง โดย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พร้อมให้คำปรึกษาแนะนำเพื่อช่วยเผยแพร่องค์ความรู้และให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

(3) ขอความร่วมมือให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดำเนินการเพิ่มปริมาณการระบายน้ำเพื่อให้เกิดการไหลเวียนของน้ำในพื้นที่เกิดเหตุ ซึ่งจะสามารถชะล้างสิ่งสกปรกและปรับสภาพน้ำให้มีความเหมาะสมในการนำมาใช้เลี้ยงปลาในกระชังรอบใหม่ ซึ่งในขณะนี้รับทราบว่าสำนักชลประทานที่ 12 กรมชลประทาน ได้ระบายน้ำที่ประตูระบายน้ำยางมณี จังหวัดอ่างทอง ในปริมาณ 18.68 ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที (ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2551)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางอนงค์วรรณ เทพสุทิน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กรมควบคุมมลพิษ

สำนักจัดการคุณภาพน้ำ

โทรศัพท์ 0 2298 2266

โทรสาร. 0 2298 2255